

DET MÖJLIGAS KONST

EN FLICKAS KAMP

Varje dag kränks flera tusentals kvinnor runt om i världen. Varje dag utsätts en stor del av den kvinnliga befolkningen för våld. Och varje dag kämpar kvinnor för kunna leva i ett samhälle där deras rättigheter ska vara lika självklara som männens. Ett jämställt samhälle med samma möjligheter och förutsättningar. Där en flickas rätt till utbildning inte är ett privilegium, utan en självklarhet.

År 2012 utsattes en ung kvinna vid namn Malala Yousafzai för mordförsök av en politisk-religiös rörelse som kommit att kallas Talibanerna. Hon föddes den 2 juli 1997 och var vid attentatet bara femton år gammal. Malala är en utbildnings aktivist som kämpar för kvinnors rättigheter, framförallt rätten att gå i skolan.

Redan som liten insåg Malala att skolan är vägen till glädje och nyckeln till att kunna uppfylla sina drömmar. Det var främst tack vare hennes pappa som var fast besluten om att hon skulle ha samma möjligheter som killar hade. När Malala var yngre gick hon i en så kallad flickskola som hennes pappa drev i staden Swat Valley där de bodde. Hon tävlade ständigt med en kompis i klassen om att alltid vara bäst. Men vid 11 års ålder fick tävlandet ett abrupt slut då talibanerna tog kontrollen över staden. Efter att de tagit makten ökade kvinnoförtrycket något enormt i området. Rätten till mötesfrihet, rätten till utbildning och arbete, och rätten till yttrandefrihet var bara några av de grundläggande rättigheter som förtrycktes. Men trots detta slutade inte Malala att tala öppet om kvinnors rätt till utbildning. Mycket uttryckte hon genom sin blogg, där hon öppet skrev om hur fel hon tyckte att det var att hon och resten av alla kvinnor och flickor inte hade rätt till skolgång. När omvärlden började ta del av Malalas åsikter såg Talibanerna flickan som ett hot mot deras värderingar.

Ett av talibanernas mål var alltså att hindra kvinnor från att gå i skolan, och man började därför att spränga de skolor som tillät flickor. Av rädsla vågade inte föräldrar skicka sina döttrar till skolan längre. I sin bok *Jag är Malala* skriver Malala upprört:

“Hur kunde de på 2000-talet hindra mer än 50 000 flickor från att gå i skolan?”

Den 9 oktober 2012 lämnade Malala sitt hem för att bege sig till skolan med önskan att när hon kommer hem igen kunna krypa ner i sin säng. Men riktigt så blev det inte, då hon på bussen på väg hem tillsammans med sina kompisar blev skjuten av talibaner. Ett straff för att hon vågat ta plats, höja sin röst och pratat öppet om hur kvinnor inte blir rättvist behandlade. Att kvinnor borde ha samma förutsättningar och möjligheter som män. Att kvinnor borde kunna utbilda sig.

Svävandes mellan liv och död på ett sjukhus i England klarade sig Malala till slut efter många omfattande operationer. Kulan hade träffat henne på huvudets vänstra sida, och i efterhand talade många om att hon överlevde som ett mirakel.

Under de kommande tio dagarna som hon vårdades på sjukhus spred sig nyheten som en löpeld runt om i världen. Helt ovetandes om det själv hade Malala under sin tid på operationsbordet blivit en symbol inom kvinnors kamp för rätten till utbildning, och en förebild för många tjejer runt om i världen.

Efter attentatet kände Malala att hon hade två vägar att välja mellan. Hon kunde antingen vara tyst och leva ett tryggt, anonymt liv, eller fortsätta kämpa för att alla kvinnors möjlighet till utbildning. Hon valde alternativ nummer två. Tillsammans med sin pappa startade hon därför en välgörenhetsorganisation, *Malala Fund*, med grund att alla kvinnor och flickor ska få en möjlighet till en grundläggande skolgång och vidareutbildning. Hon reser idag runt i olika länder för att träffa både kvinnor och barn som själva kämpar för flickor/kvinnors rätt till att få gå i skolan, att få uttrycka sig och att kunna skapa sig ett eget liv. Kampen ledde 2014 till att hon vann Nobels Fredspris, endast sjutton år gammal. I sitt tal sa hon:

“Ett barn, en lärare, en penna kan förändra världen”.

Nu studerar Malala psykologi, ekonomi och politik på universitetet i Oxford. Hon fortsätter envist att kämpa för alla 130 miljoner kvinnor och barn där ute som inte går i skolan och som diskrimineras på grund av sitt kön. Hon vill förändra världen genom att sprida deras historier. Malala har själv skrivit på hemsidan till hennes organisation:

“I tell my story not because it is unique, but because it is the story of many girls”

Attacken mot Malala var inte unik. En stor del av den kvinnliga befolkningen har upplevt och varit med om liknande händelser. Unga kvinnor som varje dag vara rädda för att gå till skolan, utsätts för grovt våld och i vissa fall också riskera att mista sina liv. Bara för att de har ett visst kön.

Trots att vi lever under en av de historiskt sett mest jämställda perioderna är kvinnors rättigheter fortfarande inte lika högt värderade som männens i delar av världen. Fortfarande förvägras kvinnor rätten till vidareutbildning, rätten till ett eget liv. Malalas historia är bara en av många historier som måste uppmärksammas. Men en historia är bättre än ingen. En röst talar högre än ingen röst för förändring. Tack vare hennes otroliga mod och envishet har Malala lyckats visat världen att kvinnors rättigheter är minst lika viktiga som männens.